

Predmet: *Bytyqi* (optuženi Sreten Popović i Miloš Stojanović)

Okružni sud u Beogradu - Veće za ratne zločine

Broj predmeta: K.V. br. 3/2006

Objavljivanje presude 22.09.2009.

Izveštaj: posmatračni Fonda za humanitarno pravo

Nakon većanja i glasanja veće je donelo, a predsednik veća javno objavio presudu kojom je optužene Sretena Popovića i Miloša Stojanovića oslobodilo od optužbe da su izvršili krivično delo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144 KZJ.

Predsednik veća, obrazlažući odluku suda, naveo je da se optuženima preciziranom optužnicom stavljalo na teret da su izvršili krivično delo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika na način da su oštećene američke državljane braću Bitići/Bytyqi, kao pripadnike „Atlantske brigade“, formirane krajem marta 1999. godine u Njujorku i koja je iz Republike Albanije prešla na teritoriju Kosova u aprilu 1999. godine i stavila se u službu OVK, kao jednoj od strana u sukobu, dakle da su ih kao borce te strane u sukobu lišili prava na pravilno i pravično suđenje i prema njima primenjivali mučenje. Veće je našlo da ove radnje optuženih tokom postupka nisu dokazane. Naime, veće je utvrdilo da su oštećeni 26. juna 1999. godine sa dva automobila iz Prizrena, na područje uže Srbije vozili porodice Mitrović i Minuši jer su ih ovi za to zamolili. Dolaskom do kontrolnog punkta u Rudarima, policija je ustanovila da oštećeni nemaju putne isprave, zbog čega su i privedeni u SUP u Prokuplju. Protiv oštećenih je podneta prekršajna prijava radi ilegalnog prelaska državne granice jer se nije moglo utvrditi kada i gde su ušli na teritoriju SRJ, nakon čega su kažnjeni kaznom zatvora u trajanju od 15 dana i sprovedeni na izdržavanje kazne u Okružni zatvor u Prokuplju. Zbog dobrog vladanja odobren im je uslovni otpust na slobodu 3 dana ranije, odnosno osmog jula 1999. godine. Sedmog jula 1999. godine general Vlastimir Đorđević, tada načelnik Resora javne bezbednosti u MUP-u Republike Srbije, pozvao je kamp za obuku u Petrovom selu i naredio optuženom Popoviću, koji je tada bio pomoćnik komandanta kampa za obuku, da angažuje pripadnike svoje jedinice koji bi sutradan otišli u zatvor u Prokuplju, preuzeli oštećene i doveli ih u kamp, gde su trebali da budu zadržani dok ih ne preuzmu drugi radnici MUP-a. Tog dana je i Milenko Arsenijević iz MUP-a RS, pomoćnik za PJP, pozvao načelnika odeljenja policije u Prokuplju, sa zahtevom da kontaktira radnike u Okružnom zatvoru u smislu da se oštećeni ne puste sa izdržavanja kazne, već da se zadrže dok po njih ne dođu radnici MUP-a. Postupajući po naređenju generala Đorđevića, optuženi Popović pozvao je optuženog Stojanovića koji se nalazio u Kruševcu i imao na raspolaganju službeno vozilo, te zatražio od njega da nađe još dvojicu pripadnika jedinice i izvrši dobijeni zadatak. Optuženi Stojanović je sa dvojicom kolega otišao u Prokuplje i javio se načelniku SUP-a, a zatim su otišli do zatvora. Prilikom izlaska iz zatvora preuzeli su oštećene. Na istom zadatku bio je angažovan još jedan pripadnik MUP-a koji je po oštećene došao službenim džipom „Mitsubishi Pajero“, ali se tokom postupka nije moglo utvrditi o kom licu je reč i po čijem nalogu je angažovan. Oštećene je do kampa u Petrovom Selu prevezao NN pripadnik MUP-a u džipu koji je službenim vozilom pratio optuženi Stojanović. Po dolasku u kamp, oštećene je u posebnu prostoriju smestio optuženi Popović. Sutradan je optuženog Popovića ponovo pozvao general Đorđević i obavestio ga da će po oštećene u toku dana doći pripadnici policije koji će ih preuzeti. U toku iste večeri, po oštećene su došla dva pripadnika policije i odvezla ih u nepoznatom

pravcu. Nakon dve godine, oštećeni su ekshumirani iz jedne od dve masovne grobnice koje su pronađene u blizini kampa u Petrovom Selu. Konstrukcijom opisa radnji izvršenja krivičnog dela, kao i pravnom kvalifikacijom, nesumnjivo je da su, po stavu Tužilaštva, oštećeni ratni zarobljenici. Stoga, po nalaženju veća, u njihovom lišavanju slobode nema protivpravnosti, jer Ženevske konvencije ne sprečavaju zarobljavanje pripadnika suprotne strane u sukobu, i za to nije potrebna pismena naredba nadležnog organa ili odluka suda, kako to tužilac tvrdi. Samim tim, u radnjama optuženih ne postoji povreda prava oštećenih na pravično i pravilno suđenje. Takođe, po nalaženju veća, nema dokaza da su optuženi psihički mučili oštećene na način kako im se to optužnicom stavlja na teret, odnosno nesaopštavanjem oštećenima iz kog razloga su lišeni slobode i iz kog razloga se sprovode u kamp u Petrovom Selu, jer se u konkretnom slučaju ratnim zarobljenicima ne saopštavaju razlozi zarobljavanja - to se podrazumeva. Svako zarobljavanje prati određena doza straha, ali optuženi svojim ponašanjem nisu ni na koji način doprineli da se taj strah kod oštećenih poveća. Iz svih iznetih razloga, doneta je oslobađajuća presuda.

Fond za humanitarno pravo